

Bilaga

Offentlig kontroll av kompostering av matavfall som genomförs på annat sätt än i en av Jordbruksverket godkänd anläggning

Innehåll

Inledning	3
Avgränsning av kontrollområdet	3
Risker inom kontrollområdet	3
Beskrivning av kontrollområdet och kontrollobjekt	3
Kontrollpunkter.....	4
1. Används kompostmaterialet enbart lokalt?.....	4
Instruktion	5
Kommentar	5
2. Komposteras, förutom annat komposterbart, bara animaliska biprodukter i form av matavfall från den som ansvarar för komposten (husägare, bostadsrättsförening, skola, restaurang)?	5
Instruktion	5
Kommentar	5
3. Säkerställs det att inga produktionsdjur kommer åt materialet?.....	5
Instruktion	5
Kommentar	5

Inledning

Följande dokument är en bilaga till kontrollvägledningen ”Vägledning för myndigheternas offentliga kontroll inom området animaliska biprodukter” med diarienummer 6.7.17-16499/2024. Bilagan riktar sig till kommunerna och ska ge en fördjupad och närmare beskrivning av kontrollområdet kompostering av matavfall som genomförs på annat sätt än i en av Jordbruksverket godkänd anläggning.

Syftet med kontrollen är att säkerställa att användningen av animaliska biprodukter sker på ett sätt som är tillåtet enligt lagstiftningen och för att förebygga och minimera risker för människors och djurs hälsa.

Avgränsning av kontrollområdet

Denna bilaga omfattar enbart kontroll av kompostering av matavfall när sådan kompostering genomförs på annat sätt än genom kompostering i en komposteringsanläggning som är godkänd av Jordbruksverket.

Bilagan är ett vägledande, icke juridiskt bindande, dokument som ska ge råd och stöd vid genomförande av den offentliga kontrollen.

Risker inom kontrollområdet

Riskerna inom detta kontrollområde ses som försumbara förutsatt att inte produktionsdjur kommer åt materialet eller att materialet släpps ut på marknaden (säljs eller ges bort). Det finns en risk för att djur smittas av allvarliga sjukdomar om matavfall används som foder. Smittan kan sprida sig bland produktionsdjur och bl.a. orsaka stor ekonomisk skada. Störst är risken med otillräckligt värmebehandlade produkter från länder där det förekommer epizootier som mul- och klövsjuka, svinpest och fågelinfluensa. Notera att afrikansk svinpest även finns inom EU.

Beskrivning av kontrollområdet och kontrollobjekt

Det som i huvudsak generellt sett ska kontrolleras av kommunen är att de animaliska biprodukterna, och i tillämpliga fall de därav framställda produkterna

- kategoriseras på rätt sätt i kategori 1, 2 eller 3
- förvaras i enlighet med lagstiftningens krav
- hanteras och förvaras så att förväxlingsrisker undviks
- är korrekt märkta vid avsändandet
- är spårbara genom handelsdokument och register.

När det gäller kompostering av matavfall kategori 3 i en anläggning som inte kräver godkännande av Jordbruksverket faller några av punkterna ovan bort.

Kontrollobjektet är komposter/komposteringsanläggningar som komposterar matavfall som inte är godkända av Jordbruksverket. Här inkluderas de som är anmälda enligt 5 kap. 15 § avfallsförordningen (2020:614). Exempel på kontrollobjekt som kan beröras är husägare, bostadsrättsföreningar, skolor och restauranger.

Kommunens kontrollansvar rör kompostering av matavfall när sådan kompostering genomförs på annat sätt än genom kompostering i en av Jordbruksverket godkänd komposteringsanläggning. För komposteringsanläggningar som kräver ett godkännande är Jordbruksverket kontrollmyndighet. Jordbruksverket ska godkänna komposteringsanläggningar för kompostering av animaliska biprodukter i enlighet med förordning (EG) nr 1069/2009. När det gäller kompostering av matavfall i privathushåll får kommunerna själva ställa upp krav för hanteringen med stöd av miljölagstiftningen.

Rent formellt omfattas komposteringen av lagstiftningen om animaliska biprodukter. Men kommissionen har föreslagit att bl.a. hushållskomposter ska kunna undantas från kraven under förutsättning att kompostmaterialet enbart:

- hanteras lokalt och
- inte är åtkomligt för djur.

Jordbruksverket anser att kompostering som bedrivs av enskilda hushåll eller av t.ex. bostadsrättsföreningar där komposten sedan sprids lokalt normalt sett kan kontrolleras inom ramen för miljölagstiftningen. Kompostering vid icke yrkesmässig verksamhet ska ske i enlighet med anvisningar från kommunen enligt 2 kap. 12b § SJVFS (2006:84).

Skulle komposten släppas ut på marknaden d.v.s. säljas eller ges bort, måste lagstiftningen om animaliska biprodukter beaktas och det krävs ett godkännande av Jordbruksverket. Produktionsdjur ska aldrig få tillgång till materialet.

Kontrollpunkter

1. Används kompostmaterialet enbart lokalt?

- Art. 24 förordning (EG) nr 1069/2009

Art. 3,4 och 23 och 28 i förordning (EG) nr 1069/2009 reglerar driftansvarigas skyldigheter. Art. 3 rör specifikt utsläppande på marknaden.

Instruktion

Kontrollera att kompostmaterialet enbart används lokalt och inte säljs eller ges bort till tredje man.

Kommentar

Eftersom kompostmaterialet inte får släppas ut på marknaden så får den bara användas av den som ansvarar för komposten.

Om användningen inte sker lokalt ska komposten godkännas av Jordbruksverket.

2. Komposteras, förutom annat komposterbart, bara animaliska biprodukter i form av matavfall från den som ansvarar för komposten (husägare, bostadsrättsförening, skola, restaurang)?

- 2 kap 12 b § SJVFS (2006:84)

Instruktion

Kontrollera att inte andra animaliska biprodukter än matavfall komposteras.

Kommentar

Om annan animalisk biprodukt än matavfall komposteras krävs godkännande från Jordbruksverket. Kompostering vid icke yrkesmässig verksamhet ska ske i enlighet med anvisningar från kommunen.

3. Säkerställs det att inga produktionsdjur kommer åt materialet?

- Art. 11 punkt 1 b i förordning (EG) nr 1069/2009
- Kap. 1, avsnitt 2 punkt 3 i bilaga V i förordning (EU) nr 142/2011

Instruktion

Kontrollera att inga produktionsdjur kan komma åt materialet.

Kommentar

Det är viktigt ur smittskyddssynpunkt att inga produktionsdjur kan komma åt innehållet i komposten. Om produktionsdjur får tillgång till materialet så ska komposten godkännas av Jordbruksverket.